

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murski Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon štev. 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 72 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

II. LETO

Murska Sobota, 17. novembra 1940.

ŠTEV. 46.

Politični pregled

Domači dogodki:

Minister za vojsko in mornarico, armijski general Milan Nedić je podal ostavko. Za ministra za vojsko in mornarico je imenovan častni adjutant Nj. Vel. kralja, armadni general v rezervi Peter Pešić.

Novi poveljnik dravske divizijske oblasti brigadni general Ljubomir Štefanović je prevzel svojo službo od lastnega brata, dosedanega ljubljanskega divizionarja Dragoslava Štefanovića, ki je imenovan za pomočnika poveljnika IV. armadne oblasti.

Med našo državo in Nemčijo je bil sklenjen sporazum, da bo Nemčija plačala tretjino stroškov tranzitnega prometa skozi Jugoslavijo namesto z devizami z blagom, predvsem s stranskimi produkti nafte.

250 letnica naselitve Srbov v Vojvodini bodo letos proslavili. Ta jubilej bodo praznovali prihodnji mesec v Sremskih Karlovcih, za kar so že priprave v teku.

Notranje ministrstvo je prepovedalo delovanje organizacije „Zbor“, ki ji je stal na čelu Ljotič. V Beogradu so bili prostori te organizacije zapečateni in nekateri vidnejši člani aretirani.

Naša terjatev napram Italiji za prodano blago znaša 49 milijonov dinarjev. V doglednem času bodo med našo državo in Italijo nova trgovinska pogajanja. Nemčiji dolgujemo 7,44 milijona mark. Protektoratu Češke in Moravske pa 64, 1 milijona Kč.

Veliko ogorčenje je zavlada-lo po vsej državi radi bombardiranja Bitolja, ki je zahtevalo številne žrtve med nedolžnim prebivalstvom. Povzročena škoda znaša 4 milijone dinarjev, saj je bilo prizadetih 17 ulic. Neznana letala so se spustila do 1500 metrov in naenkrat začela spuščati bombe na obljudene ulice. Ogorčenje pa se je še povečalo, ko so letalci začeli streljati na bežeče ljudi celo s strojnicami. Med mrtvimi in ranjenimi so bili odrasli, pa tudi žene in otroci.

Beograjska „Politika“ piše o bitoljski žaloigri med drugim tudi sledeče: „Pričakujemo, da bodo te žrtve zadnje, zakaj po napadu na Bitolj je naša vojska ukrenila potrebno. To pa pomeni, da se taki napadi ne bodo mogli več ponavljati.“

Naša vlada je izdala uradno poročilo o bitoljskih dogodkih in je vladam v Atenah, Londonu in Rimu poslala noto, kjer protestira zoper ta napad, ter naznanja, da bo poslej vsako tuje letalo nad našim ozemljem nalezelo na oborožen sprejem. Obenem sporoča, da je začela preiskavo, katere države last so bili bombniki, nakar bo zahtevala odškodnino za žrtve in povzročeno škodo.

Delavske zbornice so zborovale v Skoplju, kjer so sklenile med drugim, naj se čimprej izda uredba, s katero se bo preuredilo delavsko zavarovanje.

Urade za preskrbo hrane in kuriva mora ustanoviti sedem največjih občin v naši banovini. Druge občine tudi lahko ustanove slične urade.

Iz zamejstva:

V Združenih državah so bile volitve državnega predsednika. Kandidata sta bila demokrat Franklin Roosevelt in republikanec Wendel Willkie. Udeležba volilcev je bila rekordna. Izvoljen je bil Roosevelt, ki je dobil nad 25 milijonov glasov, dočim je dobil Willkie nad 21 milijonov glasov. Roosevelt je bil tretjič izvoljen za prezidenta, kar se v zgodovini Združenih držav še ni zgodilo. Njegovo zmago smatrajo za dokaz, da Američani zaupajo Rooseveltovi politiki odločnega podpiranja Velike Britanije v vojni proti Nemčiji in Italiji.

Letalska vojna med Nemčijo in Anglijo se zopet stopnjuje do vedno večje srditosti. London je deležen vsaki dan nemških napadov, ki se raztezajo tudi na druga angleška mesta. Vedno večji pa postajajo tudi angleški napadi na nemška mesta, predvsem na Berlin in na pristanišča ob Kanalu.

Do večjih bitk je prišlo med Italijani in Grki, Italijani poročajo o prodiranju proti Janini, Grki pa o prodiranju na albansko ozemlje pri Korči. Italijanska letala so izvršila že mnogo napadov na grška mesta, zlasti na Solun, angleška letala pa so bombardirala italijanska pristanišča Bari, Brindisi, Napulj itd. Angleške čete so se izkrcale na Kreti in na nekaterih drugih važnejših grških otokih.

Angleško-italijanska vojna se omejuje v glavnem na med-

sebojne letalske spopade in bombardiranje za vojskovanje važnejših krajev.

Bolgarija je objavila nevtralnost in povdarja, da ne bo storil bolgarski narod ničesar, kar bi moglo dati Turčiji povod za vmešavanje v italijansko-grški spor.

Turčija bi morala po obstoječi pogodbi Grčiji na pomoč. Ker pa ni bila naprošena in ker se je ravnala po angleškem nasvetu naj ostane mirna, je poslala na bolgarsko mejo le močne odrede svoje oborožene sile. S tem je ustvarila vtis, da hoče paziti na zadržanje Bolgarov.

Bivši angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain je po kratki bolezni umrl. Pokojnik je bil na čelu angleške vlade, ko se je začela sedanja svetovna vojna.

Na Madžarskem so odkrili zaroto članov „puščičastih križev“, ki je imela namen ujeti kraljevskega namestnika, pripraviti umor notranjega ministra Kerestija Fišerja in spremeniti sedanji red v državi.

V Nemčiji in v vseh zasedenih ozemljih je bil praznik Vseh svetnikov preložen na nedeljo in se je na ta dan povsod delalo. Na ta način so bili doslej vsi prazniki med tednom prenešeni na nedeljo.

Francoska vlada je s posebnim zakonom prepovedala poslušanje angleških radijskih oddaj.

Nemci poročajo, da so v septembru in oktobru potopili 1 mil. 308 tisoč ton sovražnega ladjevja, od tega samo podmornice 946.000 ton. Skupno je bilo od začetka vojne potopljeno 7,162.000 ton sovražnega ladjevja.

Kancelar Hitler je v svojem zadnjem govoru, ki ga je imel v Monakovem napovedal nadaljevanje sedanje vojne do popolne in jasne odločitve.

Predsednik angleške vlade je v obrazložitvi sedanjega položaja povdaril, da se Anglija bori za osvoboditev vseh narodov v Evropi, za bratstvo, napredek in mir.

Ukinjeni vlaki

Štiri vlake so odpravili na progi Čakovec—Pragersko, tako da bodo odslej vozili iz Čakovca samo vlaki ob 3.44, 6.33 in 16.06. Odpravili so tudi potniški vlak, ki vozi iz Čakovca ob 12.10 in so se z njim vozili v glavnem dijaki.

Poštne avtobusne vožnje zopet normalne

V četrtek, dne 14. nov. so na naših poštah avtobusnih progah začeli obratovati avtobusi kakor pred ukinitvijo dne 21. oktobra 1940. Tako bodo zopet vozili poštni avtobusi ob sredah, petkih in sobotah proti Rogaševcem in Gornji Lendavi dvakrat dnevno. Ravnotako je tega dne upostavljen zopet redni avtobusni promet na progi Murska Sobota—Beltinci—Dolnja Lendava preko Črensovec. Potujoče občinstvo se o tej spremembi obvešča z opozorilom, da vozijo od tega dne poštni avtobusi v Prekmurju točno po voznem redu od 6. oktobra 1940.

Poštna uprava.

Govor predsednika vlade v Nišu

V Nišu so na svečan način krstili osem jadralnih letal. Svečanosti so se udeležili zastopniki kralja, predsednik vlade g. Cvetković in še druge visoke osebnosti. Pri tej priložnosti je imel Cvetković patriotičen govor in je med drugim dejal: „V današnjih težkih časih naj naša mladina pusti vse zahteve po zabavi in naj se ne vdaja raznim destruktivnim idejam, ampak naj se pripravljajo, da bo požrtvovalno služila domovini. Če boste tako delali, boste vredni tistih, ki so padli pri ustvarjanju te velike in lepe domovine. Toda domovina ne more biti domovina, če ni svobodna in neodvisna.“

Mladina, služi našemu nebu in vpisuj se med jadralne letalce. Pojdite v višine z našimi mladimi ideali in z višine opazujte dogodke. Ne spuščajte se v nizke in nepotrebne spore in z vsem svojim bitjem se posvetite svojemu narodu. Verjemite, da boste samo tako ustregli svojemu kralju. Močna, zdrava mladina, prepojena z nacionalnim duhom, je edino jamstvo za bodočnost našega naroda. In danes so taki časi, da se moramo vsi z vsem prizadevanjem posvetiti splošnim interesom. Duhovna mobilizacija vseh nacionalnih sil za dobro in rešitev domovine, to je v teh časih vodilna ideja vsakega mladega človeka zlasti pa vas, mladi jadralci!“

Bombe na Bitolj

Tuja letala so dne 5. novembra popoldne trikrat preletela naše ozemlje in vrgla na Bitolj 21 bomb, od katerih jih je 19 eksplodiralo. 9 oseb je ubitih, 21 pa ranjenih.

Izdani so bili ukrepi, da se z vsemi sredstvi oborožene sile prepreči vsak nadaljni poskus kršitve naše meje.

Ko bo komisija ugotovila, čigava letala so metala bombe, bo vlada ukrenila vse, kar je potrebno.

Sladkor

Sladkorne tovarne delajo s polno paro. Letošnja letina sladkorne repe je dala 80.000 vagonov. Povprečni donos od hektarja je znašal 190 metrskih stotov. Delo v sladkornih tovarnah se je začelo 20. septembra in bo 15. decembra končano, v nekaterih tovarnah tudi prej. Vse tovarne sladkorja bodo proizvele 10.000 vagonov sladkorja, kar je sicer zadosti do prihodnje proizvodnje, ne bo se pa mogla napraviti nobena zaloga, kakor se je nameravalo. Prihodnje leto se bo površina s sladkorno peso posejane zemlje skušala povečati vsaj na 50.000 do 55.000 ha, da se bo mogla doseči rezerva sladkorja, ki je za vsak primer potrebna.

Draginja

Odkar se je začela sedanja vojna, so cene povsod bolj in manj narasle. Na čelu držav, kjer se je draginja najbolj povečala, stoji Rumunija. Tam se je življenje podražilo za 38 odstotkov. Toda tudi Litva beleži velik porast cen, namreč 35,3 odstotka. Takoj za tema dvema državama pride Jugoslavija, v kateri se je življenje podražilo za skoro 34 odstotkov.

Jugoslaviji sledi Danska z nekaj nad 27%, Finska z 22, Japonska s skoro 21, Anglija z 20,6, Estonija s 17,8, Norveška s 15, Švedska z nad 14, Belgija z 11,8%. Najmanj je draginja prizadela ameriške Zedinjene države, kjer so cene poskočile samo za 0,7%. Med države, kjer se draginja ni ogromno povečala, spadajo: Nemčija (3,4%), in Madžarska (6,4%). V Švici se je življenje podražilo za 9,1%.

Kože in usnje

Kože in usnje so morali prigrasiti najkasneje do 10. novembra vsi uvozniki, predelovalci, trgovci in osebe, ki imajo kože in usnje shranjeno v svojih skladiščih. Prijave zalog je treba konec vsakega meseca predložiti uradu za nadzorstvo cen v Beogradu. Pri kožah morajo posebej označevati kože domačega in kože tujega izvora.

Cena jedilnega olja

Maksimalna cena namiznega jedilnega olja za 1 kg je din 27,75 ali 1 liter din 25,50. To je prodajna cena na drobno. Prodati se sme četrt litra olja na mesec na osebo. Večjo količino lahko dobe le bolniki, ki ne smejo uživati drugih maščob.

Lastnikom objavljenih radijskih aparatov

Vsi lastniki oziroma posestniki objavljenih ali neuporabljenih radijskih sprejemnih aparatov morajo do 15. decembra 1940 dati te aparate na pristojnih poštah plombirati (zapečatiti). Plombiranje (zapečatenje) se mora izvršiti na način, ki bo onemogočil nadaljno uporabo radijskih aparatov brez vednosti pristojnega poštnege urada.

Vse radijske sprejemne aparate, udorabne in neuporabne (defektne), ki do 15. decembra 1940 ne bodo bodisi prijavljeni, bodisi plombirani (zapečateni), bo po tem roku pošta smatrala kot da bi bili brezpravno instalirani. Pošta bo v smislu čl. 8 pravilnika o radijskih aparatih, vse take aparate zaplenila, lastnike (posestnike) pa kaznovala s triletnim zneskom naročnine za uporabo sprejemnih radijskih aparatov. Istotako bo pošta postopala proti vsem lastnikom (posestnikom) plombiranih oziroma zapečatenih radijskih aparatov, ki bi brez vednosti pošte odstranili ali poskušali odstraniti plombo-pečat.

Plombiranje radijskih aparatov se bo izvršilo brezplačno. O vseh podrobnostih plombiranja dobe prizadeti podrobna pojasnila pri pristojnih poštah uradih, oziroma pismonoših.

Oskrbovanje ljudstva

Občinske urade za oskrbovanje ljudstva bodo odprli po vseh večjih krajih Slovenije. To bodo nekakšna konzumna društva, kjer bodo ljudje dobivali življenjske potrebščine po kupni ceni, torej tako, da ustanove pri tem ne bodo nič zaslužile. Te občinske urade bo delno vzdrževala občina sama, delno pa ravnateljstvo za prehrano. Te ustanove bodo prodajale po zmernih cenah zlasti fižol, olje, sladkor, mast in drva.

Varčujte z milom!

Ravnateljstvo za prehrano opozarja, da je produkcija mila zelo otežkočena, ker je zbiranje potrebne maščobe zelo težavno, zaradi česar se je milo podražilo. Upoštevati je treba, da v nekaterih državah mila sploh ni več na prodaj. Pri nas sicer še ni takšnega pomanjkanja mila, vendar je treba varčevati z njim. Zlasti je potrebno zbiranje odpadkov maščob, ki jih lahko uporabijo tovarne mila.

DOMAČE VESTI

— **Evang. žensko društvo v M. Soboti** je prejelo iz odvetniške pisarne Dr. Brumena dar 200 dinarjev za cilje božične akcije. Žensko društvo je s hvaležnostjo sprejelo lep dar.

— **Za sodnega tolmača** za madžarski jezik, je imenovan glasom dekreta preds. apel. sod. v Ljubljani z dne 26. oktobra 1940 št. Su 2262/5/40-3 Pozvek Filip, notarski uradnik v M. Soboti.

— **Zahvala.** Najlepše se zahvaljujemo g. dr. T. Brumenu, odvetniku v M. Soboti za darovanih 200 din, ki jih je iz neke kazenske poravnave namenil naši podružnici. — Odbor „Kola jugoslovanskih sester“.

— **To je grdo.** V neki zakotni ulici našega mesta biva osamnena starejša dama, ki se hoče prištevati k boljšim slojem. Ta dama nima toliko dostojnosti, da bi odnašala odpadke tja kamor spadajo, nego jih navadno meče (zliiva) kar skozi okno njenega stanovanja na ulico. Že nekajkrat se je pripetilo, da so se pasanti komaj izognili neprijetnega tuša, ki je prifrčal iz stanovanja te dame. Če je res prinesla s seboj to njeno dostojnost iz oddaljenih krajev, kjer je v preteklosti več let v svobodi bivala, potem se čudimo takšni dostojnosti in svobodi. Pri nas se bo morala ravnati po predpisih, sicer jo bomo ovadili oblasti, ki ji bo gotovo povedala svoje mnenje.

— **Andrejci.** V krogu svoje družine je obhajal dne 9. novembra jubilej gospod Ratkai Edmund, šolski upravitelj v Andrejcih in sicer 35 letnico državne službe. Skromen in pošten, kakor je bil vedno in povsod, je bil in je od ljudstva spoštovan. Na tej šoli je poučeval celih dolgih 35 let z zavidljivimi uspehi! Njegovo delo pa ni bilo vezano samo na šolo, temveč je vneto sodeloval in sodeluje še sedaj pri vseh mogočih socialnih, gospodarskih in sličnih ustanovah. Svoje delo je vestno opravljal in še ves čil in

Mešanje krušne moke s koruzno

Na pristojnem mestu v Beogradu se nujno razpravlja vprašanje obveznega mešanja krušne moke s koruzno. Prisilni odkup pšenice namreč ni dal onih rezultatov, kakor se je pričakovalo, potrošnja pa je bila večja, kakor se je mislilo. Prvotno se je nameravalo, da se uvede prisilno mešanje krušne moke s koruzno šele v začetku prihodnjega leta. Sedaj pa da se je pokazala potreba, da se to vprašanje reši takoj. Verjetno je, da bodo že v nekaj tednih izdani v tem smislu potrebni ukrepi.

GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:

v četrtek, dne 14. XI. ob 20.30 uri
v petek, dne 15. XI. ob 20.30 uri
v soboto, dne 16. XI. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

DRAMA

ŽENA NA RAZPOTJU

KARIN HARDT **Magda Schneider**
Hans Söhnker
Georg Aleksander

Film je posnet po znanem romanu „Ich komme nicht zum Abendessen“ od Ailyce Lyttkens. — Žena izbira med dolžnosti v zekonu in dolžnosti poklica...

V nedeljo, dne 17. XI. 1940

ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

„ŽENA NA RAZPOTJU“

Znižane cene: 2, 3, 5 din.

Dodatek: Novi „UFA“ odn. „Fox-ov“ tednik

PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 17. XI. ob 15:15 uri
ob 17:30 uri
in ob 20:30 uri
v ponedeljek, dne 18. XI. ob 17:30 uri
in ob 20:30 uri

DRAMA

„SAMA“ (ODNA)

Sodelujejo Hudožestveniki: S. Gerasimova
E. Kusjemina

Mlada učiteljica, doma iz mesta, dobi prvo namestitev v daljni, samotni, sibirski vasi... — Silke iz življenja v daljni, mrzli Sibiriji, na meji Madžarije... Synchronizirani film starejše ruske produkcije!

Izven rednega sporeda, kot poseben dodatek: PREDSTAVE

v torek, dne 19. XI. ob 20.30 uri
v sredo, dne 20. XI. ob 20.30 uri

Ljubavna romanca

„Moderna grešnica“

Joan Bennett Henry Fonda

Osemnajsetletna Julija Weir se zaroči...

Za te predstave veljajo znižane cene: 2.—, 3.— in 5.— din.

Dodatek: Novi „Fox-ov“, odn. „UFA“ tednik in „Mikky & Silly“.

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

mladeniški je njegov obraz. Po dolgih 35 letih naporne službe mu želimo tudi mi še mnogo zdravih in uspehov polnih let za njegove vsestranske zasluge! Še na mnoga leta!

✓ — **Pevsko društvo „Zarja“.** Dne 5. novembra 1940 se je vršil ustanovni občni zbor pevskega društva „Zarja“ iz Murske Sobotice. Redne pevske vaje se vršijo vsaki torek ob 20. uri v Sokolskem domu. Kdor želi posecati pevske vaje, naj se javi pri pevski vaji pevovodji g. Grm Milanu. — Odbor.

— **Razsvetljava Šolske ulice** od gimnazije proti mestu in do konca ulice je nezadostna. Pomisliti moramo, da se v zimskih mesecih že v trdi noči vsuje po končanem pouku 400 dijakov iz gimnazije. Dve slabi žarnici sta premalo, da razsvetlita cesto in tako mladina caplja v temi po lužah in blatu, ki ga je pač vedno dovolj. Če pogledamo središče Sobotice, našo renomirano City, ki je razkošno razsvetljena kakor kak pariški bulvar, potem samo obžalujemo, da se kaka žarnica o tistega parka ne preseli v gornji konec Šolske ulice, v našo

vilsko četrt, ki obeta postati po svojih lepih hišah in vilah nekakaka podružnica naše City. Na vsak način pa so zaradi velikega prometa na tej cesti v večernih urah potrebne vsaj tri žarnice sredi ceste. Naša najmlajša gimnazijska garda mora imeti pri odhodu iz gimnazije pred seboj jasno in svetlo pot, ne pa temno in še povrh blatno cesto! Zastran tistega blatnega hodnika ob cesti proti gimnaziji očitno še nič ni ukrenjeno. Zdaj, ko stoji voda na poti, se najlažje ugotovi, kako jo bo treba popraviti. Prosimo, da si merodajni to ogledajo in ukrenejo potrebno.

— **Pogodbena pošta v Bodoncih** je razpisana in se morajo prošnje vložiti do 25. novembra pri poštni direkciji v Ljubljani. V poštev pridejo predvsem tiste prošilke, ki imajo že predpisano brezplačno prakso pri pošti.

— **Poljske tatvine** so še vedno pogoste v soboški okolici. Nedavno je šolski upravitelj v Kupčincih opazil, da so mu cigani odnesli z njegove njive okrog 150 kg koruze v storžih. Koruzo so pozneje dobili skrito na neki drugi njivi v divjem krompirju. Orožniki so ugotovili, da sta to koruzo ukradli in skrili na njivi dve ciganki iz Pušče.

— **Vse avtobusne proge** v Prekmurju so rentabilne, zato ljudje niso mogli razumeti, zakaj je bila ukinjena proga čez Beltince v Lendavo. V zimskih mesecih bi bila proga še bolj zaželjena, ker se ljudje v slabem vremenu ne morejo posluževati biciklov. Tudi povratek sezonskih delavcev bi dvignil promet. To je uvidelo tudi poštno ravnateljstvo in je na progi spet uvedlo promet, kakor poročamo na drugem mestu.

— **Nekaj iz programa „Grajškega kina“ v M. Soboti.** Kolikor smo izvedeli se je upravi kina posrečilo zagotoviti si več zelo dobrih filmov, med drugimi sledeče: „Sama“ drama učiteljice, ki takoj po končanem študiju dobi namestitev v daljni Sibirski vasi. Dasi je film starejše ruske produkcije (synchroniziran), bodo ljubitelji prave umetnosti ob izvrstni igri „hudožestvenikov S. Čerasimove in Kusjemina, prišli prav gotovo na svoj račun. Drama „Greh mladosti“ z največjo tragedkinjo Polo Negri v vodilni vlogi, bo gotovo privlačen film za vse. Sledi biser madžarske filmske umetnosti „Umtrajoča pomlad“. Film se dogaja deloma v madžarski visoki družbi in ima za kulise lepo in ponosno Budimpešto s široko Donavo, deloma pa v provinci, nekje v zeleni pušči, kjer lahko utrujeno srce posluša blaženo tišino podeželja. Pevske in orkestralne točke, ki spremljajo posamezne prizore, dajejo filmu lepoto, vedrino in zanos, prav tako kakor tiho otožnost in bolešno noto odpovedi. Igra z Katalin Karady in Javor Palom, dvema staroma madžarskega filma, je polna iskrave mladostnosti, strasti in njene temne sence: obupa in smrti . . . Ta film predvaja

„Grajski kino“ v času od 27. do vključno 30. XI. 1940, odnosno tudi še dne 1. XII. 1940 predpoldne. Posebno presenečenje bo za ljubitelje češke filmske umetnosti drama „Osemnajstletna“ z Hanno Vltovo in Ladislavom Boháčem v glavnih vlogah. Ta film se bo predvajal od 1. do 3. XII. 1940.

— **Čudna pot zlate ure.** V Gederovcih je služila pri nekem posestniku 17 letna služkinja iz sosednje vasi. Iz omare svojega gospodarja je pred letom vzela zlato zapestno uro, ki je last njegove sestre. Služkinja je imela uro skrito v svoji košari in ko je odšla od gospodarja, jo je vzela s seboj. Služkinja je prišla na obisk v neko hišo v domači vasi. S seboj je prinesla v robček zavito uro in jo položila na kuhinjsko okno. Domači hlapec, tudi star šele 17 let, jo je vzel in si

zavarovano in trpi posestnica znatno škodo. Naša gasilna društva imajo pred zimo še priliko, da pregledajo nezadosti zavarovane štedilnikove napeljave in ukrenejo vse potrebno za obrambo pred nesrečnim požarom. Strogi požarni ogledi bi preprečili še marsikak požar na deželi.

— **Članom pomočniškega zbora v Murski Soboti.** Obveščamo članice in člane ter trgovce, da se vršijo vsako sredo in soboto v Sokolskem domu ob 8. (20) uri zvečer gimnastične in ritmične vaje. Pridite vsi. — Odbor.

— **Pododbor Udruženja rez. oficirjev in bojnikov Kr. Jugoslavije v Murski Soboti** vabi vse gg. rez. oficirje, da takoj izročijo prijavnice, ki so jim bile dostavljene in jih pošljejo tajniku skupno s fotografijo. One gg. rez. oficire, ki so prijavnice že izpolnili, niso pa še plačali vpisnine

Za NOVO SEZONO prinašamo

RADIOAPARATE

MINERVA, ORION, KÖRTING, HORNYPHON,
MENDE, BRAUN, GRAETZ, SACHSENWERK

z dvoletnim jamstvom.

Baterijski aparati so opremljeni z D elektronikami, delujejo brez akumulatorja.

Predvajanje brezobvezno. Ceniki franko.

Vsi aparati na dolgoročno odplačilo.

Radio Nemeč, M. Sobotič

jo za šalo nataknil na roko. Bil je prepričan, da mu je dekle uro zato nastavilo pred oči, da bi prišlo z njim v stik. Fant si je nato izmislil zgodbo, da mu je ura v hlevu padla na tla in jo je nato žrebe pohodilo, da ni bila več za rabo. Zato jo je vrgel v gnoj. V resnici pa je mladi hlapec poklonil zlato uro 16 letni deklici iz domače vasi. Ker je bila ura brez šipe in kazalcev, jo je mladenka nesla k urarju v popravilo, za katero bi morala plačati 80 din. Dala se je pogovoriti, da je uro zamenjala za drugo in doplačala še 50 din. Zdaj je prišla tatvina na dan. Urar je zlato uro pretopil in je ne more vrniti, mladenki pa so njeno novo uro zaplenili orožniki. Končno besedo o tem bo imelo sodišče. Spet ista ugotovitev: mladina na nepoštenih potih.

— **Ogenj v Domanjševcih.** V popoldanskih urah je nastal požar v gospodarskem poslopju posestnice Rozalije Lepoša v Domanjševcih, št. 35. Ogenj je do tal upepelil poslopje, se stoječe iz stanovanja, šupe in svinjaka. Pogorelo je še okrog 40 metrov živinske krme, ki je bila zložena na podstrešju. Gasilci iz domače vasi so rešili iz hiše vse, kar se je dalo odnesti. Požar je nastal tako, da se je od štedilnikove cevi, ki je bila napeljana skozi leseno steno v dimnik, vžgal lesen tram in pričel tleti. Ob tramu se je vžgalo seno, iz katerega je bruhnil plamen. Poslopje ni bilo

in članarine, pa Pododbor prosi, da čimprej to plačajo pri tov. blagajniku Hiršlu Feridu v Kreditni banki.

— **Smrt.** Nenadoma je preminul začet od kapi, posestnik g. Barbarič Anton v M. Soboti. Bil je star 70 let. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo mnogo ljudi, saj je bil pokojnik splošno priljubljen in spoštovan. Žalujemo naše iskreno sožalje. N. v m. p!

— **V septembru so se povečale vloge v slovenskih hranilnicah za 5,8 milijonov din.** Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle pri 25 slovenskih samoupravnih hranilnicah v septembru 1940 vloge na knjižice za 2 milijona na 765,8 milj., v tekočem računu za 3,8 milj. na 223,9 milj., skupne vloge pa za 5.831.416 na 989.793.485. Povečanje vlog na knjižice se opaža pri 11, vlog v tek. rač. pri 13, skupnega stanja vlog pa pri 11 hranilnicah, medtem ko se je število vlagateljev na knjižice povečalo pri 10, vlagateljev v tek. rač. pri 4, skupno stanje vlagateljev pa pri 10 hranilnicah in znaša 125.563. Povprečna vloga znaša torej din 7.883. Ti zelo razveseljivi podatki dokazujejo zaupanje vlagateljev v hranilnice in v denarne zavode in zavesi, da je varčevanje koristno in potrebno zasebnemu in javnemu gospodarstvu.

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Rolesa

dobite najceneje pri

Nemeč J., M. Sobotič.

CENTRAL KINO DITTRICH, M. SOBOTA

V soboto, 16. nov. ob 1/29 uri zvečer
V nedeljo, 17. nov. ob 1/24., 6. in 1/29 uri
V ponedeljek, 18. nov. ob 1/29 uri zvečer

Epopeja neznanim junakom tajne službe

VOHUNI

Dokumentarni vefilm kontrašpijonaže iz svetovne vojne leta 1917. — Topovi grme, mitraljezi trosijo smrt po bojiščih, ki so pokrita z neštivilnimi junaki ovenčani s slavo. — V gl. vl.: Edwige Feuilleire in Auré Luguet.

Pri nakupu 12 vstopnic (blok)
— cena za deset vstopnic. —

Denuncijant . . .

ne more premagati slabosti in podlosti svoje nesrečne narave, ne izraža svojih sovražnosti na odkritosrčen, temveč zmiraj na pritlikav in zaplotniški način. Pogreša svetle moške odkritosti, plazi in opreza s skritimi kremplji, zahrbtno in vsekozi nepošteno. Denuncijant ti ne pogleda prosto in naravnost v oči, nikdar ni njegova mrznja odkrita, resnična in jasna; s smehljajem in laskanjem in hlinjenjem te pozdravlja ter želi srečo, medtem ko drži na skrivaj svoj dvorezni nož za hrbtom . . .

Žalibog precej je takih povsod . . .

Reguliranje cen in trgovina s koruzo

Glasom objave „Jugoslovanskega kurirja“ od 9. novembra 1940, se bo tudi trgovina s koruzo stavila pod kontrolo Prizada. Potrebna uredba o reguliranju domačega tržišča s koruzo bo izšla v najkrajšem času. S to uredbo bo določena maksimalna cena in poleg tega tudi prisilni odkup koruze od poljedelcev.

SLUŽBENE OBJAVE

ZDRUŽBE TRGOVCEV
V MURSKI SOBOTI

Dopolnitev seznama blaga pod kontrolo.

Člane vabimo, da svoje sezname blaga, ki spada pod kontrolo, dopolnijo in sicer se kontrola razširja na sledeče predmete:

Molino amerikan vseh vrst in vseh širin do 200 cm;

srbsko platno bombaževe izdelave iz preje do št. 40 vseh širin;

bombaževo platno, beljeno: vseh vrst in širin;

cic (kreton) poludelen: vseh vrst; sukanec vseh vrst, razen svilenega; fianela in barhent vseh vrst;

šajak in sukno za narodno nožo oziroma hlačovina in loden (hubertus), razen blaga za meščanske obleke;

frenč vseh vrst;

kanafas vseh vrst;

zefir vseh vrst.

Uredba o razširitvi seznama blaga pod kontrolo je stopila v veljavo dne 29. oktobra t. l. in od tega časa dalje se mora zgoraj omenjeno blago voditi v kontrolnih knjigah.

Pomočniški zbor

Pozivamo vse člane in članice, da se v ponedeljek, dne 18. t. m. sigurno udeležijo članskega sestanka, ki se vrši ob 8. uri zvečer v Trgovskem domu. — Odbor.

SPORT

Slovenska liga:

Ljubljana : Bratstvo 4:1
Kranj : Mars 4:3
Maribor : Amater 4:2
Železničar : Olimp 5:0

Srbska liga:

Jugoslavija : Bata 2:0
BSK : Gradjanski, Skoplje 2:1
Jugoslavija (Jab.) : Vojvodina 2:0
Bask : Slavija, Sarajevo 1:1
Žak : Jedinstvo 1:0

Hrvatska liga:

Concordia : Železničar 4:0
Hašk : Slavija, Varaždin 1:0
Gradjanski : Sašk 3:1
Bačka : Slavija, Osijek 1:1
Hajduk : Split 2:1. Tekma je bila v 39. min. drugega polčasa prekinjena.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam s tem javno, da sem lastnik vsega premičnega in nepremičnega premoženja v Selu št. 40 izključno jaz sam in, da moj oče Földvári Pavel in Rozalija ali kdo drugi, ni upravičen prodajati od te hiše nobenih predmetov.

Selo, dne 9. novembra 1940.

FÖLDVÁRI ALEKSANDER
posestnik v Selu št. 40.

16 letni fant

Išče mesto za mehanikarskega vajenca, lahko je tudi izven M. Sobote. Pogoje in naslov oddati v knjigarni HAHN v M. Soboti.

Potres v Romuniji

V nedeljo, dne 10. novembra v jutranjih urah je bil v Romuniji silen potres, ki je povzročil milijardno škodo in zahteval razen tega veliko človeških žrtev. Hudo so občutili potres v petrolejskem ozemlju. Romunske železnice so morale ustaviti promet radi razrušenih prog. Smrtnih žrtev znaša nad tisoč, več tisoč pa je ranjenih. V prestolnici je mnogo tisoč ljudi brez strehe. Vsa romunska mesta so napol razrušena. Odtrgane žice odtrganih vodov visoke napetosti so povzročile številne požare. Reševalna dela ovira silen dež in mraz.

Potres, kakršnega ne pomnijo v Romuniji že več kot 100 let, so čutili tudi v Bolgariji, nekoliko pa tudi v Srbiji, kjer pa ni povzročil večje škode.

Zveza Poljedelskih delavcev v Murški Soboti

Je na merodajna oblastva poslala vlogo, s katero je zahtevala, da se naše delavce, ki se nahajajo v Franciji in so tam deloma internirani v raznih taboriščih, čimprej spravi domov na državne stroške. Ta zahteva Zveze polj. delavcev je z ozirom na nesrečo, ki je letos naše delavce v Franciji doletela, vsekakor upravičena. Naši delavci so zdaj bolj kakor kdajkoli prej potrebni pomoči od doma in od svoje države. Mnogi med njimi trpijo tam nepopisno pomanjkanje, glad in

mraz. Zato jim je treba priskočiti nujno in brez odlaganja na pomoč ter omogočiti povratek v domovino vsem, ki še nimajo dela in zaslužka in se želijo povrniti. Ti delavci so naša kri in naše narodno telo. Zato Zveza polj. delavcev apelira na našo slovensko javnost in merodajno oblast, da ukrene vse potrebno, da te siromake reši od trpljenja. Svojci doma jih težko pričakujejo, ker dozdej nimajo od njih še nobenih poročil.

ZPD. je razen tega zahtevala, da se uredi vprašanje pošiljanja zaslužka naših delavcev iz Nemčije v domovino. Po zdaj veljavnem dogovoru smejo naši delavci letos poslati vsak mesec samo 60 RM., kar je premalo, ker večina delavcev pri delu v akordu zasluži več, nekateri celo nad 100 RM. ZPD je prosila, da se transfer uredi za letošnje leto tako, da bodo delavci lahko poslali domov vse kar zaslužijo. Ako pa to ne bo mogoče naj se delavcem dovoli carine prost uvoz blaga, katero nakupijo za tisti denar, ki ga domov ne bodo mogli poslati. Na ta način delavci vsaj deloma pridejo na svoj račun, da jim z žulji prisluženega denarja ne bo treba po nepotrebnem in brezkoristno zapraviti.

Zveza polj. delavcev je pri vseh delodajalcih v Bački, Banatu in Baranji zahtevala povišanje plače našim sezonskim delavcem. Krivično in nesocialno je to, da naši delavci še zdaj, ko je taka draginja, prejema jo na dan po 13 in 15 din. plače. To je premalo, čeprav poleg tega imajo popolno oskrbo. ZPD. je zahtevala najmanj 4 din. poviška na dan počenši od 1. septembra naprej. Nekateri delodajalci so te pogoje odklonili in obljubili, da na koncu sezone vsakemu delavcu izplačajo drag. dokl. od 120 do 150 din., vendar dozdej tega še niso storili. Značilno je to, da skoro na vsakem veleposestvu vladajo drugačne razmere in so tudi druge plačilne možnosti. Največ letos zaslužijo tisti delavci, ki prejema jo plačo v naturi. V kolikor bo Zveza pri teh svojih prizadevanjih uspela se še ne ve, ker od merodajne oblasti na svojo vlogo ni še prejela odgovora. Zadeva je nujna, ker bodo delavci v kratkem končali z delom in se vračali domov.

Vse delavce, ki so prejšnja leta bili v Nemčiji na delu, zlasti pa tiste, ki so tam tudi letos. Zveza opozarja na sledeče:

1.) delavci, ki so 1937., 1938. in leta iz kakršnihkoli razlogov morali svoj zaslužek pustiti v Nemčiji, bodisi pri svojem delodajalcu, v bankah ali pa pri obmejni oblasti, naj takoj pišejo na sledeči naslov: Amtliche Jugoslawisches Reisebüro A. G., Berlin NW 7, Neue Wilhelmstrasse 12 14 in prosijo, da jim marke pošlejo domov. Pri tem je treba navesti točen naslov delodajalca, banke in zdajšnjega bivališča, kakor tudi znesek, koliko mark se kje nahaja.

2.) tisti delavci pa, ki imajo marke še v Nemčiji, a se sami zdaj nahajajo doma, naj se čimprej javijo Zvezi polj. delavcev v M. Soboti, ki bo potem merodajne oblasti poskrbela, da

Halo!

Štednja je vedno umestna a najbolj danes, zato zamenjajte Vaš stari aparat, kateri Vam žre preveč toka. Naš najnovejši baterijski aparat z žarnicami serije D 1.5 V. Vam prihrani **50% na anodi in 75% na kurilni bateriji.** Polnjenje akumulatorja odpade.

Zahtevajte opis in ponudbo!

Radio aparati vseh najboljših znamk v veliki izbiri vedno na zalogi.

Mali mesečni obroki!

tt. **ŠTIVAN ERNEST, M. SOBOTA** Tel. št. 39.

Halo!

Jim bo denar iz Nemčije odposlan v domovino.

ZPD. opozarja vse delavce, ki so v Nemčiji na delu, da pravočasno pred odhodom iz Nemčije v domovino ves svoj odvišni zaslužek, ki ga ne bodo mogli poslati domov, naložijo v najbližjih bankah. O vložnem znesku je prositi potrdilo. Vsak delavec naj si skuša pri zgor. omenjeni Putnikovi pisarni v Berlinu kupiti ček za 10 RM. To pa zato, ker gotovine ne sme nihče nesti s seboj preko meje. Ta ček bodo delavci lahko pri Putniku v Mariboru zamenjali za dinarje. Nobene gotovine v markah naj nihče ne nosi s seboj več, ker je doma ne bo mogel zamenjati, dočim je bo iz Nemčije lahko pozneje potom kliringa spravil domov.

Novo blago v manjši vrednosti najbrže ne bo carinjeno, staro ali že rabljeno blago tudi ne, dočim bo za novo blago v večji vrednosti prav gotovo treba plačati carino. Toliko našim delavcem na znanje, da se bodo znali ravnati.

Iz pisarne Zveze polj. delavcev v Murški Soboti.

O zamenjavi mark

mora spregovoriti tudi Zveza polj. delavcev v Murški Soboti, ki je prva vložila tozadevno prošnjo na pristojno ministrstvo, in sicer že 22. decembra 1939. pod 233/1. tekočo številko. Na to svojo prošnjo je Zveza dobila od ministrstva pismen nalog, da popiše marke, ki je delavci še imajo, kar je takoj tudi storila. Zadeva se je potem precej časa zavlačevala tako, da je Zveza morala s še 5. dopisi urgirati rešitev. Ko je ZPD. končno dobila nalog, da naj marke od delavcev pobere in pri Putniku v Mariboru zamenja, je potem časopisov in občinskih uradov obvestila vse delavce, da marke lahko zamenjajo. Marke, ki so je delavci izročili Zvezi, je ista zamenjala prve dni septembra 1940., in sicer po 13 30 din., ker je tozadevna odločba pristojnega ministrstva tako določala. Pozneje je ministrstvo, tudi po prizadevanju ZPD. odredilo, da se morajo marke po 1. oktobru zamenjati po 14 30 din., torej po 1 din. dražje kakor prej. Ko je ZPD. od pristojnega ministrstva prejela tozadevno obvestilo, je takoj zahtevala, da se razlika po 1 din. za marke, ki jih je v septembru zamenjala našim delavcem, naknadno izplača. Čim ZPD. omenjeno razliko prejme, jo bo razdelila prizadetim delavcem. ZPD.

je s svojimi prizadevanji neštokrat našim delavcem izvojevala zboljšanje v vrednosti od petdeset, osemdeset in tudi nad sto tisoče dinarjev in bo prav gotovo tudi pri zamenjavi mark dosegla izplačilo razlike tako, kakor ji je uspelo doseči zamenjavo. Zveza je s tem, da je zamenjavo mark pospešila veliko pripomogla delavcem, ker je preprečila nadaljnjo odprodajo mark raznim špekulantom po najnižji ceni. Delavci so pri tem gotovo imeli več koristi, kakor pa če bi morali na zamenjavo čakati do oktobra meseca, ker so denar nujno potrebovali in bi marke drugod raje ceneje prodali kakor pa radi enega dinarja čakali še en mesec dni. Ravno to je bil vzrok, da ZPD. z zamenjavo mark ni odlašala dalje. Sama je tudi od vsega začetka zahtevala, da se marke delavcem plačajo po najvišjem kurzu, kar lahko dokaže s svojimi tozadevnimi dopisi.

Zveza polj. delavcev nikomur ne odreka zaslug, ki si jih je poleg nje pri tem delu stekel, vendar ne more dovoliti, da bi kdorkoli iz tega koval moralni kapital zase in to na način, ki škoduje njenemu ugledu. ZPD. nikdar ni in tudi nikoli ne bo posegala v delokrog, ki ni njen in tudi ne bo dovolila, da bi kdo posegal v stvari, ki izključno zadevajo njo in poljedelsko delavstvo. Versko moralno stran naj vrši družba sv. Rafaela, strokovno in socialno pa Zveza polj. delavcev. Zato naj obe pazita, da svojega delokroga ne prekoračita, ZPD. ga ne bo, nasprotno bo družba sv. Rafaela pri njenem delu po možnosti ne samo moralno, temveč tudi gmotno podpirala.

ZPD. nima glasila, ki bi bilo izključno njena last, zato tudi ne more svojega dela sproti in poljubno objavljati ter tako našo javnost obveščati o uspehih, ki jih doseže. Tudi ni to najvažnejše, važno je to, kar stori. Njena pisarna deluje brezhibno in hitro. Budno pazi in zasleduje vse dogodke, ki zadevajo naše delavce v tujini in doma in sproti rešuje vse zadeve v zadovoljstvo prizadetih delavcev. Vsako krivico razkrinka in zahteva za takojšnjo pravično ureditev. Samo takih vlog je letos odposlala 322. ZPD. je vse delo okoli zamenjave mark izvršila brezplačno in nikomur ni odtegnila niti enega dinarja. ZPD. tudi ni z nikomer sklepala nobenih dogovorov radi zamenjave mark, še manj pa tajno. Tak očitak je krivičen in zlonameren.

Iz pisarne Zveze poljedelskih delavcev v Murški Soboti.